

Raad voor Maatschappelijke Ontwikkeling oogst kritiek met rapport

“LATEN WE ELKAAR EERST REGELMATIG ONTMOETEN”

We wonen naast elkaar, maar leven steeds meer langs elkaar heen. Het integratiebeleid moet anders, zo stelt de Raad voor Maatschappelijke Ontwikkeling (RMO). Het advies 'Niet langer met de ruggen naar elkaar' werd onlangs gepresenteerd aan minister Verdonk, die onmiddellijk kritiek leverde. Toch blijft de raad bij haar conclusie: 'Stimuleer dat bevolkingsgroepen elkaar ontmoeten, zonder nadruk te leggen op integratie.'

TEKST CHANTAL OVERGAAUW

Veel geld gaat naar eenmalige projecten die nadrukkelijk zijn gericht op integratie. Dat werkt niet, aldus sociologe Talja Blokland-Potters, bijzonder hoogleraar opbouwwerk en lid van de RMO. “Een multiculturele barbecue is leuk, maar daarna gaat iedereen weer naar huis. Langdurige contacten komen er meestal niet uit voort. De doelstelling is nobel – kennismaken met andere culturen –, maar daardoor worden culturele verschillen juist benadrukt. Er wordt geen eenheid, geen verbondenheid gecreëerd.”

Het kan anders, aldus de RMO. Blokland: “Stel als doel niet integratie, maar creëer

plaatsen of situaties waar iedereen iets aan heeft, ongeacht etnische achtergrond. De kracht zit hem vervolgens in herhaling. Als mensen elkaar herhaaldelijk tegenkomen, zullen ze elkaar op een gegeven moment makkelijker aanspreken. En doe niet steeds een beroep op de eigen verantwoordelijkheid en vrijwilligheid. Als je iets organiseert waar mensen belang bij hebben of dat aansluit bij hun interesses en hun dagelijkse leven, zijn ze eerder geneigd mee te doen. Je creëert als het ware een infrastructuur voor mensen van verschillende etnische groepen, zodat die elkaar op eigen initiatief leren kennen.”

Daarnaast staat de slechte sociaal-economische positie van sommige etnische groepen integratie in de weg, zo staat in het advies. “Maar dat is iets wat je niet op korte termijn verandert. De infrastructuur waar wij het over hebben, kan sneller worden gecreëerd.”

Het advies van de RMO is te simpel, vindt WijkAlliantie, een netwerk van burgers, bedrijven, overheden en organisaties die zich inzetten voor een leefbare multiculturele samenleving. In het advies wordt voorbij gegaan aan sociaal-culturele belemmeringen die integratie in de weg staan. Zo zijn er

Thuis op Straat (Leerdam)

Thuis op Straat (Rotterdam)

Thuis op Straat (Dordrecht)

volgens WijkAlliantie veel nieuwe landgenoten met een islamitische achtergrond die de brug niet willen of kunnen slaan met oorspronkelijke Nederlanders. “Soms hebben groepen of mensen uiteenlopende opvattingen, zoals over de omgang tussen seksen, opvoedingsstijlen en de invulling van termen als ‘respect’, ‘tolerantie’ en ‘eerlijkheid’. Dan zal een intensiever contact de afstand eerder vergroten”, aldus directeur Alex Voets op de website van de organisatie.

Ook Rita Verdonk, op wiens verzoek het rapport werd geschreven, heeft kritiek op het advies. De minister erkent het belang van sociaal-economische factoren en het nut van multi-functionele ontmoetingsruimten waar mensen elkaar herhaaldelijk ontmoeten, maar mensen moeten zelf ook willen integreren.

“We weten niets eens of mensen willen”, reageert Talja Blokland. “We slaan een stap over. Of de kloof niet te overbruggen is, moet nog blijken. Het kan zo zijn dat de culturele verschillen te groot zijn, maar laten we elkaar eerst – zonder dat dit het doel is – regelmatig ontmoeten om te zien of dat ook echt zo is. Laten we eerst de sociale infrastructuur op orde krijgen.” Het is volgens de sociologe een noodzakelijke stap. “Het is funest voor een samenleving als er geen relaties bestaan, als de sociale cirkels van mensen zo gescheiden zijn dat de samenleving geen samenleving meer is. Kijk naar de grote steden in de VS, daar bestaan gescheiden infrastructuren die niet voor iedereen toegankelijk zijn. Ik wil niet beweren dat

we dezelfde kant op gaan, maar als we het op z'n beloop laten, worden de sociale problemen steeds groter.”

Straat leren delen

Ton Huiskens, initiatiefnemer van Thuis op Straat, probeert al sinds 1995 mensen met elkaar in contact te brengen. Thuis op Straat is een gesubsidieerde organisatie met projecten in onder meer Rotterdam, Amsterdam en Leiden. De organisatie probeert door activiteiten en toezicht

“VERBONDENHEID
CREËER JE DOOR
ELKAAR
ONGEDWONGEN TE
ONTMOETEN”

gericht op jongeren de sfeer op straat te verbeteren en richt zich daarbij niet specifiek op integratie.

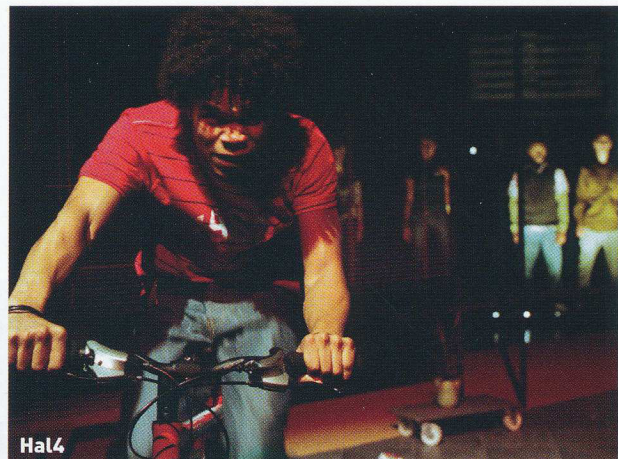
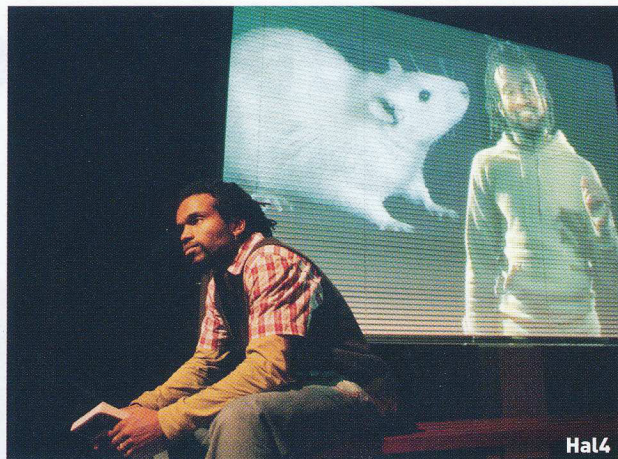
Huiskens erkent dat problemen in wijken ook een cultureel aspect hebben, maar is van mening dat we meer ons best moeten doen om met elkaar te leven en niet teveel de nadruk moeten leggen op verschillen. “Sinds de gezinshereniging die in 1985 op gang kwam, zijn de straten veranderd. Er zijn veel meer kinderen en jongeren op straat en ja, ook verschillende culturen die zich verschillend gedragen.

Maar daarmee zullen we moeten leren leven. De buurt moet je leren delen. Leidt je dat niet in goede banen, dan wordt de grootste klooftzak de baas. Vroeger was die wit. Tegenwoordig is die vaker bruin, omdat er meer donkere mensen zijn. Er heersen vooroordelen. Een allochtoon moet bijna bewijzen dat hij niet crimineel is. Rumoerige kinderen zijn al gauw rad-draaiers. Terwijl ze gewoon willen buitenspelen. Er is een kloof tussen de witte oudere generatie en de jonge gemengde generatie. Door die groepen met elkaar in contact te brengen, door jongeren kerstpakketten te laten rondbrengen of klusjes te laten doen voor ouderen, neem je angst weg.”

Structurele subsidie

Huiskens, wiens organisatie momenteel op ad hoc-basis wordt gefinancierd, vindt dat projecten als Thuis op Straat structureel geld zouden moeten krijgen. “Uit onderzoek dat is uitgevoerd door de Erasmus Universiteit bleek dat de sfeer in de wijk met behulp van Thuis op Straat aanzienlijk was verbeterd. Zonder dit soort projecten wordt de samenleving hard en onleefbaar.”

Huiskens kan zich vinden in het advies van de RMO. Over de kritiek hierop zegt hij: “We moeten eerst maar eens wat meer tijd met elkaar doorbrengen. Die culturele verschillen spelen veel minder dan wordt aangenomen, dat is vooral iets van de eerste en tweede generatie. Voor de derde generatie is de stedelijke identiteit veel belangrijker.”

Hal4

MARK JANSSEN

Hal4

MARK JANSSEN

Dat vindt ook Evan van der Most, directeur van het Rotterdamse kunstproject Hal4. “De jonge generatie draagt, ongeacht etnische afkomst, vaak dezelfde kleding, luistert naar dezelfde muziek, gebruikt dezelfde straattaal. En zet zich af tegen de ouders en grootouders die nog folkloristische elementen koesteren.”

Hal4 organiseert kunstprojecten om jongeren te laten genieten, zelfbewust te maken en hun maatschappelijke betrokkenheid te vergroten. Integratie is niet het doel, maar wel vaak het resultaat. Van der Most: “Podiumkunst is bij uitstek een manier om een cultureel divers publiek bijeen te brengen. Door samen naar een voorstelling te kijken, deel je een gemeenschappelijke ervaring.”

Behalve het publiek hebben ook de spelers van Rotterdams Lef, een toneelgroep van Hal4, verschillende etnische achtergronden. En hoewel Hal4 daar niet op aanstuurt, ontstaan vanzelf discussies over waarden. “Wij stellen ons terughoudend op bij de keuze van de thema’s voor voorstellingen. De acteurs komen zelf met onderwerpen als radicalisering of een worsteling met de seksuele geaardheid.

Onze projecten zijn goed voor het zelfbeeld van etnische groepen. Als een Marokkaan goed speelt, zijn de Marokkaanse jongens in het publiek die op andere momenten rumoerig zijn, onder de indruk en stil. Ze zien een positief voorbeeld, een rolmodel waaraan ze zich kunnen spiegelen.”

Hal4 heeft voornamelijk tot 2008 gemeentelijke subsidie. De organisatie is niet

opgenomen in de landelijke cultuurbeleidsplannen. Dat komt, zo zegt Van der Most, doordat de voorstellingen volgens de huidige kunstnormen een te laag artistiek niveau hebben. Geld uit het potje voor maatschappelijk werk wil hij niet. “Als ik volgens maatschappelijke criteria moet gaan werken, wordt de nadruk teveel op integratie gelegd. Dat werkt niet. Zoals we het nu doen werkt wel, multiculturele thema’s komen vanzelf naar boven.”

“ER MOETEN
PROJECTEN WORDEN
GEORGANISEERD DIE
GROEPEN BIJ ELKAAR
BRENGEN”

Van der Most constateert dat veel kunstprojecten met een cultureel-divers karakter, ad hoc gefinancierd worden. “Kunst speelt een belangrijke rol bij integratie, zonder dat het er dik bovenop ligt. Helaas is continuïteit vaak niet gewaarborgd.”

Duurzame dialoog

Volgens Alaoui Alaoui, ‘jongerenmakelaar’ in de Rotterdamse deelgemeente Feijenoord, geldt dit in het algemeen voor projecten die zijn gericht op integratie. “Als er problemen zijn, worden er debatten

en straatfeesten georganiseerd. Zo geeft de overheid burgers het gevoel dat zij iets doet aan de integratieproblematiek. Maar dergelijke kortstondige activiteiten werken niet, ze zijn te oppervlakkig. Het probleem zit veel dieper. Mensen kunnen hun weg in de maatschappij niet vinden met de bagage die ze nu hebben. Er heerst veel angst, mensen zijn voorzichtig door onwetendheid. Er moeten projecten worden georganiseerd die groepen bij elkaar brengen. Geen taallessen voor analfabete vrouwen, die na drie maanden weer naar huis worden gestuurd en waarvan vervolgens wordt verwacht dat ze zich zullen redden in de maatschappij. Maak daar een jaar van en koppel er een stage aan vast waardoor de vrouwen in contact komen met andere culturen.”

Over de sociaal-culturele barrières die integratie in de weg zouden staan, zegt Alaoui: “Verschillen worden gecreëerd door negatieve ontwikkelingen uit te vergroten. Mensen krijgen hierdoor vooroordelen en die bepalen vervolgens hun gedrag. We zijn met z’n allen verantwoordelijk voor het doorbreken van dit patroon. De regering kan haar verantwoordelijkheid nemen door efficiënt middelen in te zetten die meetbaar iets opleveren. Niet door maatregelen te nemen zonder vooronderzoek vanuit de behoefte aan een bepaald resultaat. Verplicht Nederlands spreken op straat is te dwingend, dat leidt tot uitbarstingen. Je kunt beter investeren in een diepgaande duurzame dialoog met de mensen die het betreft, zodat we elkaar beter gaan begrijpen.”

Bellen naar Antillen wordt goedkoper

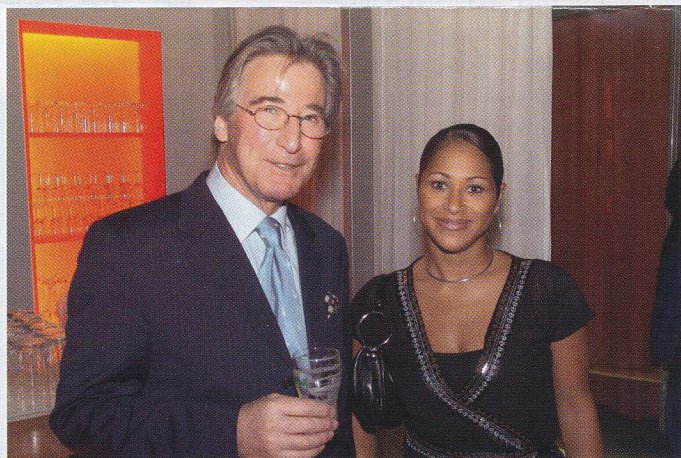
Volop belangstelling van de pers tijdens de presentatie van Chippie.

Franklin Jozef (commisaris bij UTS) neemt de eerste Chippie in ontvangst uit handen van Tyron Alberto (directeur Human Resources van UTS).

Cesar Rodriguez (PR Manager van UTS) met een gast.

UTS-adviseur Nico Timmermans met Fayna Haseth, Service & Marketing Manager van UTS.

In 2006 is Nederland een zogenaamd 'Chippieland' geworden. Voor veel Antillianen en Nederlanders die op de Antillen zijn geweest, is dat geen onbekende term. Zij hadden een simkaart van Chippie nodig voor hun gsm, om bereikbaar te blijven tijdens hun verblijf in de Caraïben. Nieuw is dat deze simkaart nu ook in Nederland werkt. Dat was al het geval op Bonaire, Curaçao, Saba, Sint-Eustatius, Sint-Maarten, Saint Barths, Saint Kitts en Nevis.

Chippie is een dienst van Dutch United Telecommunication Services (DUTS), een dochtermaatschappij van UTS, de marktleider voor telecommunicatie op de Nederlandse Antillen. Begin dit jaar maakte dit bedrijf in het Rotterdamse World Trade Center bekend dat Nederland is 'toegetreten' tot Chippieland. Dit betekent dat de simkaart van Chippie nu ook in Nederland werkt en dat er volgens DUTS tegen lokaal tarief mee gebeld kan worden tussen de genoemde landen. Voor het bellen naar andere internationale bestemmingen gelden 'redelijke' tarieven. Netwerkleverancier van Chippie in Nederland is KPN.

www.chippieland.nl

Mavis nr 4 / apr. 2006